Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

У всьому, що ми робимо,
Бог дивиться на мету:
для Нього,
чи для чогось іншого
ми це робимо.
Преподобний
Микола ІСПОВІДНИК

№ 17 (328)
28 квітня 2011 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

СЕСІЇ РАД

ЧЕРВОНА ФАНА – ПРАПОР ОКУПАЦІЇ

ПРО ЗВЕРНЕННЯ ОБЛАСНОЇ РАДИ «9 ТРАВНЯ – ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ»

Своїм рішенням від 15 квітня 2011 р. Івано-Франківська обласна рада заборонила на території Івано-Франківської області публічне використання, а також вивішування, демонстрування, встановлення в будь-якій формі антиконституційних червоних прапорів (так званих червоних прапорів перемоги) на всіх державних установах області, приміщеннях державної та комунальної форм власності, інших спорудах незалежно від форм власності та підвідомчої підпорядкованості.

Обласна державна адміністрація (М. Вишиванюк), районні державні адміністрації, районні ради, міські голови міст обласного значення, селищні й сільські голови області, керівники правоохоронних органів та їхні структурні підрозділи зобов'язані забезпечити неухильне і повне виконання на території області цього рішення в межах, визначених чинним законодавством.

Ухвалене відповідне звернення.

Верховній Раді України
Президентові України В. Януковичу
Ієрархам традиційних українських Церков
Громадськості Прикарпаття
Засобам масової інформації області

ЗВЕРНЕННЯ

Як стало відомо із засобів масової інформації, група народних депутатів України (Царьков Є. І. – Комуністична партія України, Цибенко П. С. – Комуністична партія України, Кузьмук О. І. – Партія регіонів, Гриневецький С. Р. – Блок Литвина) подала до Верховної Ради України проект закону України «Про внесення змін до Закону України «Про увічнення перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років». Серед іншого вони пропонують законодавчо запровадити масове використання на урочистих заходах та вивішування на офіційних державних установах червоного прапора неіснуючої російсько-більшовицької держави СССР (Комунореґіональнолитвинівська більшість таки ухвалила його. – ред.).

Ми, депутати Івано-Франківської обласної ради, розцінюємо таку законодавчу ініціативу як грубе порушення статті 20 Конституції України, вияв цинічного глуму над пам'яттю мільйонів українців, винищених під червоними прапорами совєтським режимом, і як прояв лакейського прислужництва перед Кремлем, що оголосив себе спадкоємцем більшовицького СССР.

У розв'язанні ж самої совєтсько-німецької війни однаково завинили обидва тоталітарні режими – і більшовицький, і нацистський, які до 1939 року були військово-політичними партнерами, Війна забрала мільйони людських життів. Точних даних про загиблих немає й до сьогодні. Але й ті приблизні цифри, які називають різні історики, просто жахають – від 15 і до 28 мільйонів тільки з боку військових, не беручи до уваги неймовірно великі жертви серед мирних жителів.

Друга світова війна – це трагедія українського народу. Маючи сьогодні власну Українську державу, українці повинні добре пам'ятати цей урок і належно вшанувати усіх її ветеранів незалежно від того, в якій із армій вони змушені були воювати.

Ми, депутати Івано-Франківської обласної ради, низько схиляємо голови перед десятками мільйонів українських жертв, військових і цивільних, незалежно від того, в якій армії вони загинули чи жертвою якого окупанта стали – нацистського чи більшовицького. Особливу шану віддаємо воякам Української Повстанської Армії, які єдині в тій війні воювали за інтереси української нації і за створення Української держави.

Не вважаємо, що встановлений совєтським режимом день 9 травня є днем перемоги українського народу. Прийшовши на зміну нацистській окупації, він приніс йому незмірні страждання – голод, політичні репресії, знищення мільйонів українських родин, вивезення на Сибір, виселення з прадавніх отчих земель, втрату українських етнічних територій, денаціоналізацію, руйнування українських церков, культури, традицій, знущання над мовою тощо.

Перемогою для нас, українців, є День незалежності – 24 серпня. Бо саме того дня в 1991 році постала сучасна Українська держава й звершилася віковічна національна мрія. І саме того дня реальністю стала ідея, за яку в Другій світовій війні українці поклали на вівтар мільйони життів.

Звертаємось до Верховної Ради України та Президента України з пропозицією припинити дію Закону України «Про увічнення перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років» і визнати 9 травня Днем пам'яті за мільйонами безневинно загиблих українців у Другій світовій війні.

Пропонуємо ієрархам українських традиційних Церков у дні 8–9 травня відслужити скорботний молебень за упокій душ тих мільйонів українців, які стали жертвами Другої світової війни і тоталітарних режимів нацистської Німеччини та більшовицького СССР.

Закликаємо всіх українців проїґнорувати ті блюзнірські «паради» й інші так звані урочистості, що ініціюються комуністичними та іншими україноненависницькими політичними силами в ці скорботні дні. Нехай пам'ять про наших родичів, винищених і зневажених більшовицьким режимом, пам'ять про мільйони закатованих українців, пам'ять про героїчних борців ОУН та УПА й наша національна честь будуть дороговказом для нашої совісті і для наших дій.

Ухвалено на п'ятій сесії Івано-Франківської обласної ради 15 квітня 2011 року.

ДАТИ

ЦЕЙ БІЛЬ – НАЗАВЖДИ

26 квітня минуло 25 років з часу масштабної ядерної катастрофи в Чорнобилі, яка ввійшла в історію України та світу як одна з найтрагічніших у житті людства XX століття. Чорнобиль став лихом для України. Погіршення здоров'я населення через отруєння радіонуклідами, особливо дітей, втрата рідних домівок, нажитого майна, порушення звичного ритму життя – ось далеко не весь перелік гірких наслідків тієї незагоєної й досі рани.

Серед сотень тисяч українців, хто, не шкодуючи власного життя і здоров'я, боровся зі страшним лихом, допомагав іншим вижити, відроджувати обпалену радіацією землю, було чимало наших земляків.

Прикарпатці сумлінно виконували покладену на них рятівну місію, виявляючи високий професіоналізм, справжній героїзм та самовідданість. Ризикуючи життям, ніхто з них не думав про нагороди, відзнаки, пільги. А лихо справді було і є великим. Тисячі співвітчизників завчасу пішли з життя. І Чорнобиль нагадує про себе щодня. Проте, є надія, що суверенна держава Україна зробить усе, щоб подібне до цього не повторилося, подбає про тих, хто жертвував собою, рятуючи світ. Але, аби вистояти в боротьбі з проґресуючими недугами та життєвими негараздами, чорнобильцям потрібна турбота і підтримка громади. Важливо, аби місцева влада спільно з керівництвом підприємств, установ та організацій усіх форм власності допомогла родинам постраждалих краян у вирішенні найболючіших проблем, зрештою, надавала їм допомогу постійно.

Саме про проблеми чорнобильців ішлося у ці дні на зустрічах з ліквідаторами. Вони розповідали про свої болі й проблеми, влада обіцяла не залишити їх у біді.

Про вшанування чорнобильців у НД «Просвіта» – у наступному числі.

НЕ ГОЇТЬСЯ ТА РАНА

Чверть століття тому весняного дня – 26 квітня – сталась трагедія на Чорнобильській АЕС, яка поділила наше життя на до- і післячорнобильський час. Здається, в момент вибуху люди не усвідомлювали усієї трагічності, яку відчуваємо тепер. Ланцюгова реакція розпаду атомів косить життя чорнобильців. Сьогодні нечувані й невиліковні хвороби роблять життя людей нестерпним, а найбільший біль – хворі діти і хвора земля.

Саме цю тему підняли учні 8-А класу ЗОШ № 21 разом із бібліотекарем школи Лесею Поколюк, класним керівником Марією Дудою. Зібравшись у бібліотеці для юнацтва, переглянули книжкову виставку, документальний фільм про ліквідатора наслідків аварії на ЧАЕС. Бібліотекар Людмила Ковальчук запросила молоду поетесу Олю Терешкун, авторку пісні «Незавершені слова», до розмови про тих, хто не вижив, не долюбив, не доказав і не залишив по собі й дитини, а тільки біль, який не гоїться. Учениця ДМШ № 1, а лауреат численних конкурсів Елеонора Джичка заспівала цю пісню, передавши болючі почуття.

Ведучі діалогу Вікторія Черновська і Тетяна Вороніна гортають сторінки хвилин, років життя нашого з моменту трагедії. Учениця Угорницької школи Софійка Ковальчук піснею «Діти Чорнобиля», написаною Володимиром Бардецьким, передала весь біль трагедії, а також декламувала вірші, в яких автори описують трагічність тієї події.

Учасники діалогу залишили для бібліотеки свої асоціативні бачення Чорнобиля, чорнобильців, рятувальників, ліквідаторів, чорнобильську зону, а також враження від зустрічі, адже всі вони народились одинадцять років після вибуху на АЕС, але цей біль у кожній родині – незагоєна рана. Тому і розуміють, і співчувають японським дітям, які сьогодні відчувають те, що відчували ми чверть століття тому.

Зорина ФЕРНЕГА

АКЦІЇ

ПЕРЕЯСЛАВ–ЧОРНОБИЛЬ–ХАРКІВ

Минув рік з часу ганебних «харківських угод» Януковича–Медведєва про продовження перебування окупаційного російського флоту на території України. Ці домовленості стали другим Переяславом у новітній українській історії, – йдеться в заяві фракції ВО «Свобода», виголошеній на останній сесії облради. «Свободівці» нагадують, що продовження на 25 років терміну перебування ЧФ РФ на території нашої держави – це здача національного суверенітету, а погіршення соціального становища українців доповнюється україно-фобією на найвищому офіційному державному рівні та репресіями проти політичних опонентів чинної влади.

Вони закликали всіх обранців облради стояти на позиціях збереження національної ідентичності, суверенітету і державності України та не піддаватися легкодухості й залякуванням влади і наголосили, що кожна антинаціональна, антинародна дія влади неминуче призведе до революційного протистояння.

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО…

МАЛЮВАЛА СОНЕЧКО ДИТИНА

Малювала сонечко дитина,
Що взялося з мамою за руки
На чорнобильських зелених луках...
Малювала сонечко дитина.

Тільки сонечко шукало марно,
Кого б першим променем зігріти,
Бо дівча вмирало у лікарні
Замість того, щоб весні радіти.

Малювала квіточку дитина,
Що зростила вдома на балконі,
У чорнобильській іще – не зоні...
Малювала квіточку дитина.

Тільки квіти розцвітали марно,
Сині, білі, жовті і червоні,
Бо дівча вмирало у лікарні,
Пензлик затиснувши у долоні.

Малювала райдугу дитина,
Що схилилась випити водиці,
Яка срібно в Прип'яті іскриться...
Малювала райдугу дитина.

Тільки райдуга з'явилась марно,
Поділивши небеса надвоє,
Бо дівча вмирало у лікарні
У жахливо-білому спокою.

Малювала ластівку дитина,
Що верталась з вирію додому,
До Чорнобиля, здолавши втому...
Малювала ластівку дитина.

Тільки ластівка літала марно
І дівча гукала серед тиші,
Бо дівча вмирало у лікарні,
Ще зітхнуло раз... І вже не дише.

Підло вирвався уран на волю,
Смерть посіяв над дитячим світом,
Україна, посивіла з болю,
Цілувала свої мертві діти.

Малювала сонечко дитина...
Малювала квіточку дитина...
Малювала райдугу дитина...
Малювала ластівку дитина...

ПАЛІТРА ЧОРНОБИЛЯ

Ультрамаринове небо
Плаче дощами жовтими,
Ультрамаринове небо
Плаче дощами в Чорнобилі,
А ваші діти – не в радіації,
А ваші діти – в евакуації,
А наші – в калюжах босі
Бредуть по кислотних росах!

Соснам зеленим треба
До мідного сонця дістатись,
Соснам зеленим треба
Мертвих пташок підібрати,
А ваші діти – не в радіації,
А ваші діти – в евакуації,
А наші – в червоних знаменах
Крокують парадом першотравневим.

Мали звістку ви точну для себе,
І в порожніх квартирах ще зранку,
Затуливши собою півнеба,
Синій вітер ворушив фіранки,
А ваші діти – не в радіації,
А ваші діти – в евакуації,
А наші – від стронцію посірілі,
Тихо вмирають в палатах білих.

Яке тепер ваше кредо?
Ваш від'їзд – просто втеча банальна,
Яке тепер ваше кредо?
Просто підлість – це вперте мовчання...
А ваші діти – не в радіації,
А ваші діти – в евакуації,
А наші народять в муках
Нам отруєних хворих онуків.

Що ж далі? Вертатися до амеби?
Вертатись... Пірнути в глибінь океану?
Покинути чорну планету поранену?
Як бути? Як Богу сподобитись?..
Захисти нас, Мадонно Чорнобильська!

Лідія ПІДВИСОЦЬКА

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс **91083**

УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

БУТИ УКРАЇНЦЕМ В УКРАЇНІ – ЦЕ ЗЛОЧИН?..

ОКУПАЦІЙНІ ШИЗОЇДИ НИНІШНЬОЇ ВЛАДИ

Саме до такого висновку можна сьогодні дійти, слухаючи українофобів і перевертнів у нібито ще вільній і незалежній Українській державі. Так, наприклад, відомий усій Україні смішний депутат і аґроном за дипломом із Умані Вадім Колєсніченка, ще й екс-міліціонер за біографією, з єхидною усмішечкою на устах мовою сусідньої держави час від часу заявляє:

«Закон, защищающий права человека в Украине, будет принят. Интересы отдельных националистических группировок будут оставлены без рассмотрения, потому что у нас полиэтническое, многонациональное государство, и мы обязаны гордиться богатством языков, культур и религий».

А насаджувати в учорашній колонії вчорашнім окупантам і загарбникам, які не дали навіть оговтатися корінному населенню, українцям, в унітарній державі мову вчорашньої імперії, котра панувала понад 300 років і мова того ж корінного населення заборонялася стільки ж років – це не фашизм?! За теорією «рідних» перевертнів і кремлівських холуїв типу Колєсніченка–Табачника, чергова русифікація України для корінного етносу – це що – благо?!

І це оголошується саме в той час, коли «брати»-росіяни в Московії безцеремонно і цинічно знищують усе, що зветься українським (українську бібліотеку, земляцтва, українську мовну гуманітарну автономію, православну Церкву Київського патріархату і т. ін.). Це вже благо для українців у Російській імперії? На відміну від України, в тій же «братній» Російській Федерації (не в унітарній державі, як Україна!) навіть не згадують постулатів ані з Венеціанської комісії, ані з Європейської хартії, яких узагалі й до уваги не беруть, і на засіданнях Держдуми цих європейських документів не обговорюють, і на порядок денний не виносять. Бо що ж тоді говорити Путіну, в якого у рідній Федерації аж двадцять одна автономна республіка, Єврейська автономна область та 4 автономні округи справді у поліетнічній і багатонаціональній імперії. За переписом 1989 року, в РФ жило 4,4 мільйони українців і нині живе до 10 мільйонів уже росіян з українським походженням. На цю масу українського народу жодної української школи, не кажучи про вищі школи, де були б кафедри української мови, як це є в багатьох країнах Європи й Америки. Є така навіть у Китайській народній республіці. Але тільки не в «старших братів». А все тому, що українізація, за висловом Путіна, «не пройдет». Точнісінько так само свого часу стверджував ідеолог КПРС Суслов. Активно підхоплювали це гасло В. Щербицький і В. Шевченко. Нині підхоплюють ці валуєвські теорійки, табачники і колєсніченки з погребінськими чи скачками і всякою іншою бузиною, досі не викорчуваною з українського городу.

«Люди имеют обязательное право обучаться на родном языке, и государство обязано заботиться об этом», – верещить на всіх телеканалах і в інтерв'ю активний московський холуй Колєсніченко з українським депутатським значком на лацкані. Гаразд. Саме тому й хочеться його запитати: а чому ж українці у своїй державі не мають сьогодні такого права? Чому одні мають права на мову, на свою історичну пам'ять, навіть не в себе вдома, а в гостях. А от господарі не мають права ані на мову, ані на свою історію, ані на своє телебачення, книги, радіо, кіно, навіть на дублювання цього кіна. Як це назвати? Чи не стовідсотковим фашизмом? Чи не новою окупацією України?!

«Аґенти активного впливу Москви», яким є яскраво виражений «сміхотворець» і політичний блазень, як називають В. Колєсніченка в народі, і ті, що займають платні посади в Україні від Кремля (В. Корнілов, Московський патріархат в Україні) ведуть аґресивну політику проти Київського патріархату. Сьогодні йдеться про відверте знищення УПЦ КП. Про це заявив і святійший патріарх Філарет у своєму новорічному посланні до вірян і до українського народу. Це нині здійснюється в Україні через Московський патріархат, будуючи новий «комунізм» і слов'янський (?!) етнос. Тільки цього разу на базі Церкви й під іншою завуальованою назвою – «русскій мір». А це, по суті, знищення України як самостійної держави.

Віктор Янукович нещодавно в одному зі своїх виступів абсолютно правильно заявив, що його дуже тривожить той факт, що сьогодні в Україні на 20-му році нашої незалежності піднімає голову страшна примара – людей переслідують за релігійною чи расовою ознаками. А це і є, до відома смішних до пародійності колєсніченків, фашизм. Жаль, що Президент при цьому не додав, що саме українців нині (і ніякі інші національності в Україні!), як ніколи, переслідують за право розмовляти українською мовою, ходити в рідну церкву, де люди мають молитися до Бога (за порадою апостола Павла) рідною мовою, а не московською, як до цього закликає Московський патріархат в Україні, беручи на себе великий гріх перед Всевишнім і заперечуючи цим самим вчення Ісуса Христа, мотивуючи надуманою канонічністю.

Якщо вже користуватися так часто фашистською термінологією, як це роблять нині Колєсніченки і Табачники (згадайте паралель між Адольфом Гітлером і Віктором Ющенком – Д. Табачника), то слід сказати, що фашисти (якщо мати на увазі гітлерівців) під час Другої світової війни в Україні не забороняли української мови, як це сьогодні творить Московський патріархат на нашій землі і з нашим довірливим народом і міністр освіти, який переводить українські школи на російські. Українська мова за гітлерівців (я вже про це писав) фактично була державною на рівні з німецькою. Принаймні все населення, включно з колишнім російськомовним, розмовляло українською мовою: від Криму до Маріуполя. Гітлерівці повідкривали українські церкви і не примушували вірян шпрехати, і не насаджували українцям ані німецького, ані московського попа, як це відбувається за патріарха Кирила.

Люди в церквах молилися українською мовою, і ніхто її, мову, не вважав, як сьогодні московські попи в Україні, неканонічною. До речі, відкриваючи церкви й українські школи, ті ж гітлерівці заявляли, що вони ліквідовують більшовицьку ідеологію, яка не надавала жодних прав корінному населенню. То що ж воно виходить: нинішня політика в Україні гірша від гітлерівської? Расова. Людиноненависницька. А точніше сказати – україноненависницька. Згадаймо кримський парламент – заборона чиновникам розмовляти й писати українською мовою, або новообраного мера Одеси А. Костусєва – подавати йому всі офіційні папірці тільки московською мовою і розмовляти з ним російською мовою. А тепер уявімо собі на мить, що якогось Костенка чи Петренка обрали мером в Омську, Томську чи в Тобольську і цей мер, прийшовши до влади, наказав розмовляти з ним і подавати йому документи... українською мовою. Як би його назвали в Російській Федерації? Як кажуть західні українці – це навіть не до думання.

Але чому таке недоподумання вважається в незалежній Україні нормою, а не політичною шизофренією? Певний, що саме тому одеський автоінспектор, беручи приклад зі свого «старшого брата» – Костусєва, дозволяє вже на вулицях Одеси називати мову великого Шевченка й могутнього Франка – «телячою». Риба гниє з голови, а наслідки вже бачимо знизу. Те ж саме можемо сказати і про якусь загадкову 20-річну «бльондинку» Альону Березовську, яка себе називає «подругою» Президента Віктора Януковича. Прочитайте її українофобські виступи, заяви, інтерв'ю. Чому цю «примару» чи мару Президент України не прибере від себе? Мабуть, потрібно почати згори і донизу, аби примари не ходили по нашій землі й не ганьбили все українське в Українській державі.

Знищуючи українську освіту, хочеться українофоба Табачника запитати, для якої країни він готує такі «національні» кадри? Невже його путіни і медведєви запевнили, що Україна – це таки тимчасове непорозуміння, як «московський мазурик» запевняв президента США на саміті в Бухаресті кілька років тому. Хотілося б нагадати і Путіну, і дрібнішим табачникам – Україна ще ніким звойована не була і її не шаблею завоювали московити, а тільки підступом і зрадою. І незважаючи на нечувані жорстокості «старшого брата» над «молодшим», Україна, як птиця Фенікс, народжувалася і відроджувалася із попелу і знову народиться, обтрусивши з себе усю цю ідеологічну гидь, яку нам проповідують нині представники «русского міра» в Україні.

Я розумію, наводячи приклад з часів німецької окупації, на яку в позитивному плані так любить посилатися Д. Табачник як міністр «української освіти», я ставлю себе в дещо дражливу ситуацію. Можливо, на 3-му або на 4-му році гітлерівської окупації (якби не дай Боже вона проіснувала!) геббельсівська ідеологія різко змінила своє ставлення до корінного населення і зайнялася б онімеченням українського народу. На щастя, гітлерівська окупація тривала недовго. Але якби вона проіснувала років 20, як нині існує (не живе!) незалежна Україна, то, я певний, ми б тоді мали те саме, що нині у «соборній». Колєсніченки і волги разом із голубами й коновалюками з'явилися б масово і за тієї, як і за будь-якої іншої окупації, кричали б про онімечення й про те, що німецьке «государство заботится, в первую очередь, об коренном населении страны». Колабораціоністи-квіслінги – це як морські прилипали, що вічно супроводжують хижака і по-лакейськи чистять його нездорове тіло від паразитів. Прилипали, перевертні з'являються за будь-якої окупації і стають найпершими борцями за права гнобителів, гноблячи і принижуючи рідний народ. Нам до таких колєсніченків в історії України не звикати. Ми вже пережили і пушкарів, і барабашів, і многогрішних. Родичі останніх навіть не знайшли могил. Де вони і в яких краях? Ось до чого «многогрішні» дослужилися. Під час усіх окупацій зрадники жили й тимчасово процвітали, поки не закінчувалась окупація. Тоді перефарбовувалися, якщо вдавалося вижити. А якщо ні, то їх, зазвичай, просто, як окупанти, так і господарі, які поверталися в рідний дім, знищували. Така доля всіх холуїв, незалежно від расової чи національної приналежності.

Але повернімося до фашизму, який так активно висіває на наших землях московський холуй Колєсніченко і подібна до нього братія. Спершу гітлерівська (не фашистська. Фашизм – це трохи інше. Фашизм по відношенню до українців діє сьогодні у так званій незалежній Україні, і про це треба говорити ясно і чітко) пропаґанда загравала з українцями. Як свого часу більшовики в Україні (згадаймо українізацію за порадою Московського міськкому партії більшовиків), щоб згодом виявити патріотів і фізично винищити. Те ж саме зробили б і гітлерівці. Окупанти всі однакові. В цьому сумніву ні в кого не може бути. Але я проводжу паралель перших двох років окупації України гітлерівцями і нинішньою ідеологією московського шовінізму в Україні. Безперечно, гітлерівці – це бліде ідеологічне дитя у порівнянні з аґресивними шовіністами зразка затуліних, лужкових, маркових. Судячи з виступів цієї чорносотенської московської братії, їхній шовінізм, як фашизм колєсніченків, у десятки разів гірший від раннього гітлеризму в Україні. Нині й справді в Україні щодо українського населення стовідсотковий фашизм густо замішаний на расовій ненависті до українців. Бо саме фашизм, якщо Колєсніченко цього не знає і не відає, означає ідеологію і політику войовничого шовінізму та расизму, терористичну диктатуру, яка знищує демократичні права і свободи корінного населення, що й відбувається тепер в Україні, судячи з текстів російськомовних газет і заяв українофобів і українофобок (інтерв'ю в Інтернеті Альони Березовської – я «не любовніца Януковіча, я только подруга»). Саме таким озвіріло-наступальним фашизмом, як свідчать факти, сьогодні в Україні і займається новообрана влада за підтримки московських перевертнів, квіслінгів і холуїв. Безпідставні арешти українців за право розмовляти українською, зневага до всього українського, висміювання історії, мови, голодомору, одягу, культури, традицій, української Церкви. Українську мову відверто називають телячою (одеський автоінспектор Швець), українців безкарно вбивають (та ж Одеса, студент Максим Чайка) новообрані очільники Одеси і Криму примушують своїх службовців розмовляти й писати документи російською мовою (мер Одеси Алєксєй Костусєв – новітній Валуєв), з посад виганяють навіть майстрів своєї справи тільки за те, що розмовляють українською мовою (Павлоград), фашист від Москви Табачник закриває українські школи, відверто провокує населення і радить українцям написати заяви, вимагаючи від місцевої влади московських шкіл, замість українських. Ніби вже українські кадри для держави Україна з державною мовою не потрібні. Редактор «Киевского тєлєґрафа» перевертень Скачко в приватній розмові, а то й під час круглих столів, відкрито заявляє, що українська мова незабаром в Україні щезне. Заявляє з такою упевненістю, ніби йому про це сам Путін сказав, бо українізації вже не буде. Так свого часу говорив і В. Щербицький. Чим він закінчив? Скачки і колєснічєнки не цікавилися? Закінчать і ці квіслінги – продажні душі, що відмовилися від мови своєї матері, своєї Вітчизни.

Але найстрашніше для України й українців, незалежно від їхнього національного походження, такі московські прислужники і провокатори, як Колєсніченко, неодмінно своїми необдуманими діями породять тероризм. Бо якщо так далі піде, то навіть такий толерантний, добрий, гостинний і терпеливий народ як українці не витримають і, якщо не візьмуться за зброю, то окремі гарячі голови вдадуться до терору. Невже цього не розуміють табачники, колєсніченки, богословські, голуби і волги? І ще одне: кожен перевертень і кожен зрадник, і кожний холуй, який так самовідданно служить своєму господарю, мав би пам'ятати, якщо прийдуть до влади їхні господарі, їх перших і ліквідують. Це все мало б зарубцюватися на совісті холуїв, але, на їхню біду, в них вона давно вивітрилася.

Прем'єр-міністр Азаров заявляє, що Уряд всіма методами боротиметься з фашистом. Невже? То чому він не звільняє з посади фашиста й українофоба Табачника? Чому він ще далі кудись не засуне екс-віце-прем'єра Семиноженка, який мріяв про оновлений Союз хоча б «на трьох» і активно виступав проти дублювання кінофільмів українською мовою, разом з ідеологічним міністром освіти, вочевидь, поставленим в Україні урядом чи президентом сусідньої держави, оскільки так запопадливо служить Кремлю і його ідеологічним наїзникам – затуліним, лужковим, марковим? Чому пан Азаров не заборонить російськомовні канали в Україні, де висміюється українська мова, її історія (95 квартал й інша сатирична естрада)? Чому прем'єр-міністр не може усвідомити, що саме така фашистська поведінка колєсніченків, костусєвих породжує спротив проти гнобителів корінного населення, закладає міну під тероризм, чим займаються слабші світу сього, яким не до снаги перемогти сильних. Невже це важко зрозуміти і проаналізувати?! Невже і тут не до державного думання? В ім'я чого ці провокації? В ім'я громадянської війни? Чому не забороняються аморальні й провокаційні політичні вистави Шустера і Кисельова в Україні, де висівається ненависть, нетерпимість і зневага до корінного населення? Жлобізм малоосвічених богословських. Щоп'ятниці проходять перед очима багатомільйонних аудиторій україноненависницькі бої між представниками корінного населення, патріотами України і «5-тою колоною», де відверто і заплановано українців намагаються поділити на Схід і Захід. Переконати громадськість, що це різні за своєю ментальністю українські народи, а не пояснити цим бідним людям, які перебували під ярмом чужих імперій і виросли в мішанині імперських народів, що їх такими зробили за допомогою геноцидів, заборон і сибірських ГУЛАГів. Що їм у душі і в ДНК висіяли вічний страх перед Москвою. Що їх так виховали Валуєви і Суслови. Що ця обмеженість не їхнє набуття чи благо, а це їхня ідеологічна біда і горе, безпам'ятство. А отже, мимовільне яничарство. Вони так жили, думаючи тільки, як би проіснувати і заробити на шматок хліба насущного. Їм тоді було не до свобод і навіть не до прав людини, бо їм про це ніхто і не казав, і не писав. А ті, що самі про це з якихось джерел дізнавалися, продовжували своє існування в таборах, у найкращому випадку – у ленінсько-сталінських «кацетах», а в гіршому – життя закінчувалося у московській Луб'янці.

І останнє запитання до Уряду Миколи Азарова: для кого його міністр освіти, русифікуючи Україну, готує національні кадри без знання державної мови?

Хотілося б аґрономів зразка Колєсніченка запитати, чому вони не здатні як слід прочитати Європейську хартію про мови, в якій чітко пишеться, що треба захищати ту мову, яка відмирає. Саме такою нині уже є українська поруч з іншими мовами нацменшин в Україні. Але тільки не панівна – російська. Це ж навіть стверджують не тільки фашистські, україноненависницькі російськомовні газети в Україні, а й болдарєви-колєсніченки. Вони заявляють, що український народ уже майже поголовно розмовляє російською мовою. При цьому не додають: внаслідок нашої політики під аґресивним керівництвом Кремля. Де ж тоді їхня елементарна логіка? Розвінчуючи ганебну роль перевертнів і зрадників – колєсніченків, іщенків (інородців зразка корнілова і богословської я до уваги не беру – з них нічого взяти – з ними все ясно), хочу всім нам нагадати, що в українців іншої України немає, як це є в Добкіна, Кернеса, Шустера, Табачника чи Гордона. На думку того ж Гордона, в Україні й української еліти нема. Видатних і широко відомих людей. Принаймні, він це стверджує щовечора в найбільш «читабельний час» російською перед мільйонним українським телеглядачем, демонструючи телеглядачеві московську еліту. До речі, одразу з двох українських телеканалів. І цим постійно втовкмачує українцям в голову думку, що поміж українців немає таких видатних особистостей, як Едіта П'єха чи сміхач Задорнов.

І на завершення хочеться запитати й у Віктора Федоровича, який обіцяв почути всіх і, нарешті, й сам помітив, що Україною ходить примара фашизму: чому він сьогодні чує тільки Путіна, який на весь світ заявляє, що українізація не пройде? Чому в його українському Уряді працюють українофоби і расисти, такі, як Д.Табачник? Чому все, що заявляє в Москві господін Путін, табачники й колєсніченки запобігливо і негайно намагаються провести в життя у Києві? Чому за їхніми доктринами любити Україну, жити Україною, розмовляти українською, вивчати українську історію, пам'ятати про неї – є неофашизм, або типовий злочин проти держави Україна. А якщо жити в Україні, ненавидіти Україну, розмовляти неукраїнською, перекручувати історію українську, зневажати традиції і культуру українську – це, за «теоріями» й виступами табачників-колєсніченків, треба розуміти український патріотизм! А чи не поставили московські ідеологи-холуї все з ніг на голову? Чи не відібрав у них Всевишній розуму і те, що хоч віддалено, совістю, а не цинізмом звалося?! Ось у чому запитання!

Олег ЧОРНОГУЗ

НАШОГО ЦВІТУ...

З ТУГОЮ ЗА РІДНИМ КРАЄМ

З ініціативи голови Донецького товариства «Бойківщина XXI століття» Юрія Комарницького та на запрошення Українсько-канадського товариства в Донецьку відбулася презентація книги голови Івано-Франківського обласного товариства «Бойківщина» Дарії Петречко «Втрачені українські села. Чорна».

Присутніх зацікавила представлена у Донецькій центральній бібліотеці виставкова композиція з книжок, буклетів та планшеток зі стародавніми світлинами переселенців 1951 року та з життя Івано-Франківського товариства «Бойківщина». Усі вони прийшли послухати про долю більше двох тисяч українців-бойків, котрі у 1951 році вимушено покинули свої прадідівські землі.

Авторку книги представила голова Українсько-канадського товариства у Донецьку Людмила Мочалова. Дарія Іванівна розповіла про задум та процес написання книги, поділилася спогадами про село й трагічну сторінку в його історії, підкресливши, що наші нащадки, яким Донеччина стала рідною, не повинні забувати, де їхнє коріння, та вивчати свою історію: «Час – це вода, а книжки – це човники. Тому книга-човник про село Чорна не тільки розійшлася по Україні, а й потрапила до Великобританії, США, Канади, Італії, Польщі, Росії, адже доля розкидала людей цього села по всьому світу».

Виходець із села Чорна Павло Муль, який пережив брутальне виселення, розповів про важкі умови життя в перші роки в селищі Тельманове, куди його разом із батьками вислали у 1951 році. Нині чоловік проживає у Донецьку, тут живе його сім'я, але туга за рідним краєм не вщухає і понині.

Зворушливим був виступ вчительки української мови й літератури Ганни Лисенко-Прайзнер. Жінка народилася вже на Донеччині, а от батьки її були виселені з с. Чорна. З їхніх слів пані Ганна знає про красу краю, де пройшли молоді роки її батьків, і пише чудові вірші про Бойківський край та важкі переживання тих, хто вимушено покидав рідні терени. Прочитані нею вірші «Плач бойківчанки», «Пекучий спогад» розчулили присутніх.

– Не раз ми були свідками розмов наших батьків, які висловлювали тугу за покинутим краєм, – сказала пані Ганна. – Мої батьки переїхали молодими, тут одружилися й народили дітей. Але в розмові завжди казали: «Там у нас вдома»... Ми не бачили гори Маґури, Мокліка та інших чудових місць, але для нас вони залишаться чудовою країною, з якої колись виселили наших батьків.

Голова Донецького обласного товариства «Просвіта» Марія Олійник подякувала авторці книги за цікаву й таку необхідну нині історичну правду про людей, які невинно постраждали.

Добрі відгуки про книгу «Втрачені українські села. Чорна» прозвучали з уст історика Сергія Федорчука, народної майстрині, голови Союзу українок у Донецьку Людмили Огнєвої, поетеси і журналістки Лариси Фетисової.

На закінчення презентації прозвучали музичні вітання від композиторки Олени Пінус та композиторки і співачки Лариси Дончевої.

Відтак члени Івано-Франківського обласного товариства «Бойківщина» вирушили до селища Тельманове, куди у 1951 році вивезли більшість чорнян. Тут з ініціативи місцевого директора будинку дитячої творчості Віри Куцманд була організована зустріч з представниками державної телекомпанії Донецької області, яка поцікавилася історією переселення, поспілкувалася з переселенцями.

Зокрема, Михайло Куцманд, якому на час виселення було 22 роки, сказав: «Дещо пам'ятається, а дещо забулося, та завдяки книжці Дарії Петречко знову відновилося в пам'яті. У жовтні цього року виповниться 60 років з часу нашого переселення. За ці роки всяке було. Не знаю, чи плачуть за мною Карпати, а в мене немає ночі, щоб мені не снилося моє рідне село Чорна...

Голова Донецького обласного громадського товариства «Бойки» Микола Кіт розповів про митарства, які довелося витримати задля позитивного вирішення питання присвоєння переселенцям статусу учасників війни, та свою працю з відновлення справедливості у судах, щоб допомогти постраждалим у 1951 році.

У зустрічі взяли участь заступник голови Тельманівської районної адміністрації Микола Куцманд і голова Донецького обласного товариства «Бойківщина XXI століття» Юрій Комарницький. Микола Куцманд, зокрема, сказав, що наші люди дуже працелюбні: «Ніхто їх не примушує, а тільки встане сонечко – вони щось шкребуть, білять. Я належу до молодого покоління, але до цього часу тим, хто проживає на вул. Октябрській, кажуть: «Ти з Бандьорштрасе». Колись було образливо, а нині це ніби гордість. Я вдячний своїм батькам, які навчили шанувати українську мову, звичаї. Мої діти знають, що таке Різдво, що таке Великдень, як малювати писанки».

Виступили також Дарія Кіч, Світлана Незнаєнко. Корінні мешканці Донеччини наголошували, що переселенці були надзвичайно працьовитими, наполегливими у досягненні своєї мети.

На фото Петра ПАВЛИКА спогадами ділиться Павло МУЛЬ

Дарія Петречко коротко розповіла про історію переселення, поділилася спогадами. Ведучі Наталя Соколовська та Олена Миник зачитали спогади чорнян, викликавши сльози на очах присутніх. Ілона Соколовська заспівала a cappella патріотичні пісні. У презентації взяв участь дитячий цирковий колектив селища Тельманове «Арабески».

Дуже смачним був обід із традиційних бойківських страв – киселиці, буляників, голубців із тертої картоплі, який приготувала Поліна Швець-Михней. Вона ж і ладканки чорницькі згадала: «Ой цвітку мій зелененький, // Ой цвітку мій, цвітку, // Нащо ж мені зав'язали // Тоту перемітку?».

Два роки тому у Тельмановому відкрили музей, де зібрані експонати про життя та побут жителів району. Ініціаторами його створення були Віра Куцманд, Ганна Лисенко, Валентина Краснокутська. Експозиція про переселення та переселенців 1951 року дуже мала. Очевидно, Івано-Франківському обласному товариству «Бойківщина» слід було б допомогти в поповненні музею експонатами, щоб ширше і змістовніше відтворити життя і побут тих, хто волею долі був закинений на Донеччину.

Ірина ШАЛКІТЕНЕ

ПРОСВІТЯНИ

МОЛОДІЄ – СЕРЕД ЮНІ

Спостерігаючи за молоддю, як вона активізується до суспільного життя, хочеться цей допис присвятити Галині Миколаївні Слободян, жительці Тлумацького району, голові осередку «Просвіта» Бортниківської школи і села. Вона – справжня активістка, бо зуміла організувати молодь, людей середнього і старшого віку до участі у фольклорно-художньому колективі. Уже більш як чотири роки цей колектив радує своїми виступами не тільки жителів села і району, а й області.

На базі школи і народного музею обласне товариство «Просвіта» не раз організувало методичне навчання активу. За активну діяльність Галина Миколаївна була делеґатом найвищого форуму в Києві, присвяченого 140-вій річниці «Просвіти». До речі, пані Галина – активна дописувачка газет «Галицька Просвіта» й «Освітянське слово». Вона нічого не залишає поза увагою в нашому буденні й прагне з буднів зробити свято людської душі.

Знаю пані Галину з 1979 року, коли вона навчалась у 2-му класі Бортниківської школи, а я була призначена на посаду директора. Навчалася дівчина на відмінно, любила сцену, була активісткою з молодших класів, жоден концерт не обходився без неї. Після закінчення школи обрала професію вчителя, закінчила Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника і почала свій трудовий шлях у рідній школі вчителем української мови і літератури та заступником директора з навчально-виховної роботи. З великим почуттям відповідальності виконує і обов'язки голови осередку «Просвіта».

З великою любов'ю пишу про свою вихованку, яка є доброю мамою, що виховує чотирьох дітей, доглядає уже старших батьків. Важливо, що її батьки стали для неї першими вчителями: Микола Васильович усе життя працював директором Будинку культури, зведеному завдяки його наполегливості 1972 року. Це був велетень-красень, в якому не раз виступали відомі артисти. Художній колектив села (основою його були 30 учителів) був симпатією цілого району. Коли виконував пісню «Летіла зозуля», то співала й плакала душа.

Мама, Марія Іванівна, пропрацювала в шкільній бібліотеці понад 40 років. І яке щастя, що у цього подружжя народилася Галинка.

Найрадіснішими рядками мого допису є повідомлення про те, що минулої осені жителі села довірили пані Галині очолити місцеву владу, обравши її сільським головою. Люди знають, що на всіх ділянках пані Галина працювала в поті чола, долала труднощі й здобувала перемоги. Робота сільського голови не легка, але громада переконана, що ця вродлива, молода, тендітна, інтеліґентна жінка і цю ділянку роботи піднесе на високий рівень. Не очерствіє її душа і вона сповна виконуватиме високий громадський обов'язок в ім'я процвітання України.

Ірина КУЗІВ, *директор Устянської ЗОШ I–III ст. Снятинського району, член осередку «Просвіти»*

УЧИТЕЛЬ РОКУ

УЧИЛИСЬ УЧИТИ

В Івано-Франківську приймали заключний тур 16-го Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2011». На Прикарпатті вибрали найкращого вчителя в номінації «початкові класи».

Упродовж десяти днів 27 учителів з усіх куточків України писали тестові завдання, письмові роботи і конспекти уроків, демонстрували педагогічну майстерність, змагалися в чесному поєдинку. З них обрали 12 найкращих, які й провели «відкриті» уроки в Івано-Франківській ЗШ I ст. № 26. Це випробування справедливо вважають одним із найважчих. За його підсумками визначили п'ятірку лауреатів на чолі з переможцем конкурсу.

Перше місце посіла Оксана Косован із Чернівців. На конкурсі вона представила систему розвиваючого навчання, за якою вже не перший рік працює її рідна школа. Друге місце зайняла наша краянка Руслана Тофан – учителька Вільхівської школи Рожнятівського району. Найкращим сільським учителем стала й Наталія Лутовинова з Миколаївщини. До п'ятірки лауреатів увійшли також Олена Кравчук із Херсона, Ольга Савченко з Умані Черкаської області та Олена Кріль з Колиндянської ЗШ на Тернопіллі. Лауреатів конкурсу нагородили преміями та подарунками. Переможниця, окрім премії у п'ять тисяч гривень, отримає і звання «Заслужений вчитель України».

Н. К.

ЗОНА ТРИВОГИ

ВІЙНА ЦИВІЛІЗАЦІЙ

ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ МОВНОЇ ПРОБЛЕМИ НА ДУЗІ «МОСКВА–КИЇВ–ТЕЛЬ-АВІВ»

(Продовження. Поч. у № 1–16)

«...Та культура, которая со времен Петра живет и развивается в России, является органическим и непосредственным продолжением не московской, а киевской, украинской культуры... Таким образом, украинизация оказывается мостом к европеизации». Визнання це зроблене 1926 року в Парижі відомим російським ученим князем Миколою Трубецьким...

Московитський філософ Федотов: «С XVII века начинается сильное и плодотворное влияние Украины на русскую культуру, особенно церковную (преобладание украинцев в русской Церкви чувствуется до XIX века). Наша школа XVII–XVIII вв. наш литературный язык более киевского, чем московского происхождения...» (Федотов Г. Полное собрание сочинений в 6 томах. – Том IV. – Париж, 1988. – С. 208).

Московитський проф. Морозов пише: «Петр видел, что московское духовенство в своем образовании стоит неизмеримо ниже киевлян, что в Великороссии видится только «заматерелое грубости чудо, всех ужасных видов ужасное», и нет людей, которые могли бы руководить просвещением духовенства, заботиться о школах, следить за ходом и результатами преподавания; вот почему, желая поднять уровень образования в этой среде, он необходимо должен был обратиться к киевским ученым».

Петро I в своих революційних перетвореннях в Росії не міг опиратися на великоросів. Він опирався на київських учених.

Петро Пекарський, історик, член Імперської академії наук, 1862 р. писав: «При Петре русское образование слагалось из двух стихий – киевской учености... и европейского просвещения», і при цьому «киевская ученость имела перевес, потому что имела за собой право давности; европейское же образование, вследствие причин исторических, усваивалось с трудом» і «не имело в России замечательных представителей». Член Петербурзької академії наук академік Федір Корш писав, що: «малоросійська культура свого часу стояла настільки вище великоруської, що в XVII ст. вчені виписувалися до Москви з України».

Професор Казанського університету К. В. Харлампович пише: «У шкільній ділянці початок нового періоду в історії малоросійського впливу становить передача московської академії під керівництвом місцеблюстителя патріаршого престолу митр. Стефана Яворського. Ця передача призвела до заповнення академії педагогами київського типу і навіть, на початковому етапі, студентами-малоросами. Дякуючи тому московська академія стала першою і найважливішою цитаделею, з якої велася систематична боротьба київського просвітництва з московською темнотою.

Сюди доставляли сотні молоді не лише з Москви, а часто й із дуже віддалених місцевостей. Звідсіля відряджували вчителів і студентів для організації шкіл в інших містах. Учителі-монахи, що відслужили свій строк, продовжували свою просвітню службу як архієреї, настоятелі монастирів, проповідники, екзаменатори, законовчителі, місіонери в різних районах Великоросії. Це збідненя учительського складу... впродовж довгого часу поповнювалося людьми, що пройшли школи південноруські: київську академію, харківську колеґію, чернігівську семінарію. Якщо брали викладачів «із волі» або з інших семінарій, то знов-таки – малоросійського походження й освіти, тому що й там учителі були переважно «київської марки» (стор. 633).

«...Кількість малоросів, що зайняли вчительські посади в московській академії в 1721–1762 рр., доходить до 50-ти; а в ході всього досліджуваного періоду – до 95-ох. Упродовж цього періоду ми знаємо не більше 30-ти великоросів (а Смирнов називає 10–12 осіб). Уже ця обставина показує, в чиїх руках було керівництво навчальними справами. Це стане ще яснішим, коли познайомимося зі списками начальників академії – ректорів і префектів. У досинодальному періоді (до 1721 р.) цієї посади досягнув лиш один великорос Роговський. Потім у ряді префектів бачимо двох великоросів, у списку ректорів також двох» (на всіх 29 префектів і ректорів за час 1721–1762 рр.)

Московитський етнограф та історик Петро Безсонов писав (1871) про українські культурні впливи в Росії XVII сторіччя: «Кожен знає, які були вони (малоросійські й білоруські впливи) обильні, сильні й дійові, напр., для Великоросії, а особливо для Москви.

ПРИБУЛЬЦІ З КИЄВА ЦИВІЛІЗУВАЛИ МОСКВУ

Прибульці зайняли тут найвизначніші і найвпливовіші місця від ієрархів до консисторських правлінь ними заснованих, від духовників царської родини до монастирських настоятелів, ректорів, префектів та вчителів ними проектованих шкіл, до кабінетних учених і друкарських експертів, адміністраторів, дяків і секретарів.

Майже все підпало під їхню реформу, їхній непереможний вплив: богословська наука, виправлення священних і богослужбових текстів, друкарство, справи розколу, церковна адміністрація, храмовий, хоровий і домашній спів, ноти, зовнішній вигляд архієрейських домів, стиль їхнього життя, екіпажі, одяг служби, напр., дяків, вигляд і стан шкіл, методи й предмети, навчання, уклад бібліотек, правопис, вимова усна й читана (церковне м'яке «г» замість твердого), громадські забави й видовища і т. д., і т. д.»

Стосовно твердження: «не треба вигадувати українські технічні терміни, а тому не слід відмовлятися від російської наукової термінології і створювати проблеми науковцям».

Відповім по-одеськи: «не смішіть мої тапочки». Можна подумати, що вся світова наука і її термінологія створені в Росії:

Фізика. Ампер, ват, ом, вольт, оптика, механіка, статика, динаміка, фарада, діна, кіло, акустика, градус, тесла, децибели, ангстрем, аберація, метр, кілометр, міліметр, фотон, мезон, електрон, протон, кінетика і ін. – ИСКОННО РУССКИЕ НАЗВАНИЯ?

Теплотехніка. Адіабата, ентропія, ізобара, ізохора, ізотерма, джоуль, цикл Отто, цикл Карно, цикл Дізеля – російський продукт? Тоді Гей-Люссак, Бойль, Маріотт, Шарль, Пуасон – «русские ученые в двенадцатом колене»?

Астрономія. Перигелій, астероїд, комета, планета, паралакс, гео, геліо, персек, радіан, секстант, галактика, акреція, кварки і антикварки – «чисто русское изобретение»?

А «російські» астрономи Птолемей, Аристотель, Галілей, Коперник, Кеплер, Ньютон, Сейферт, Енке, Тіссеран – патріоти, які ніколи з Росії і не виїжджали?

Економіка. Аваль, ажіо, процент, бонус, рента, оренда, лізинг, франчайзинг, франшиза, гудвіл, дивіденд, маркетинг, логістика, ріелтер, брокер, своп, франко-порто, спред, банкінг, хедж – це терміни, які вперше запропонував Іван Іванович Іванов – член Держдуми Росії?

Володимир ПИЛИПЧУК,
народний депутат України 1-го та 2-го скликань

(Далі буде)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Відомий письменник, публіцист, автор досліджень історії національно-визвольних змагань і багатьох публікацій у «Галицькій Просвіті»

ГЕННАДІЙ БУРНАШОВ

святкує 75-річний ювілей.

Шановний Геннадію Васильовичу!

Просвітяни краю знають Вас як вірного патріота України, дослідника, який з документальною точністю доносить до читачів яскраві сторінки визвольних змагань. Ви, росіянин за походженням, мужнім і пристрасним словом публіциста пишете про актуальні проблеми українства. Для Вас земля українська стала рідною і дорогою, їй віддаєте свою любов, талант, невтомну працю на теренах літератури.

Просвітяни, як і всі, цінують непохитність Вашої життєвої позиції, високо оцінюють вагомий внесок у розбудову незалежної Української держави, утвердження в ній української мови як єдиної державної.

Щиро зичимо Вам здоров'я і довголіття, втілення творчих задумів у нові книги та цікаві публікації. З роси і води!

Від імені Правління голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

ЗНАЙ НАШИХ

ПОВЕРНУЛАСЬ ІЗ ПЕРЕМОГОЮ

У приміщенні історико-культурної пам'ятки – музею «Київська фортеця» серед учнівської, студентської та професійної молоді України проводився XIII Всеукраїнський літературно-мистецький конкурс на найкраще виконання творів О. Теліги «Щоб далі йти дорогою одною».

Івано-Франківськ уперше з часу проведення конкурсу завоював перше місце в номінації «Професійні читці». Високе звання переможця виборола Оксана Сливка, студентка п'ятого курсу Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Викладач сценічної мови, доцент кафедри театрального мистецтва, заслужений працівник культури України Надія Кукурудза підготувала яскравий виступ своєї студентки. Він чудово відобразив епоху поетеси. Професійне читання та декламація були поєднані з фортепіанною музикою у живому виконанні студента першого курсу музичного відділення цього ж вишу Василя Яремина (клас викладача – професора, заслуженої артистки України Терези Кальмучин).

Доповнив виступ і образ приміщення, в якому відбувався конкурс. Старовинна фортеця ніби повернула присутніх на декілька століть назад.

Нестор МАРТИНЕЦЬ,
член НСЖУ

ДУХОВНИЙ ПОДВИГ

ТАЛАНТ ВІД БОГА

Вперше я почула ім'я отця Дмитра Блажейовського, коли відкрилася виставка його вишиваних ікон у катедрі УГКЦ в Івано-Франківську у листопаді 2002 року. Хоч жив отець за кордоном, але був добре відомий в Україні. Я мала велике щастя побувати на виставці його вишиваних ікон, які він почав творити після свого 60-ліття. Вишивав плащаниці, стародавні ікони, хоругви.

Роботи отця Дмитра Блажейовського, зачаровують. На жовтому тлі – лики святих виглядають дуже неповторно й оригінально. На моє щастя, мала можливість поспілкуватися з отцем і сфотографувалися на згадку на фоні вишитих святих.

Отець Дмитро – надзвичайно доступна інтеліґентна людина та ще з великим гумором. Мене захопили його слова: «Я ще молода людина і в мене є великі плани, щоб збільшувати свою колекцію на служіння Богові й Україні. Відчуваю задоволення, якщо хтось із моїх взірців вишиває. Поспішаю зробити ще щось, поки старість не прийшла». А йому ж 101 рік. Видав 14 збірників біблійних сюжетів.

Наш земляк з Івано-Франківська Юрій Савка, який проживає у Луцьку, приїжджав два рази зі своєю вишитою колекцією в обласний центр. Почав вишивати за схемами отця Блажейовського вже як пішов на заслужений відпочинок. Вишив портрет папи римського Івана Павла II, який йому і подарував. Багато є в отця прихильників, які на його творчості вчаться вишивати.

А згадала я про цю феноменальну постать, бо у Галичі в картинній галереї Національного заповідника «Давній Галич» у час Великого посту розгорнулася виставка вишитих ікон отця Дмитра Блажейовського. На відкритті були присутні о. Ігор Ковальчук, який опікується музеєм вишиваних ікон отця у Львові, священнослужителі, працівники заповідника.

Організувала виставку мистецтвознавець Христина Береговська. З вступним словом виступив заступник генерального директора Національного заповідника «Давній Галич» із наукової частини секретар райміськоб'єднання «Просвіта» Семен Побуцький та інші.

Отець Ігор Ковальчук розповів про життя і творчість отця Дмитра Блажейовського. Навчався отець у Празі. Свого часу пішки пішов на прощу до Рима і прожив там 13 літ. Здобув богословську освіту. Став доктором історичних і теологічних наук, оволодів декількома мовами. Видав праці з історії України та Церкви. Нині отець Дмитро Блажейовський проживає у Львові. До дійства відкриття виставки доторкнулися учні Залукв'янської СШ та інші шанувальники його вишивок. Бо це є приклад для нас усіх, як потрібно любити Бога й Україну.

Лідія СКРЕНТОВИЧ,
голова осередку «Просвіти» с. Залуква Галицького району

СПАДОК

ВРЯТУЙМО СКАРБИ РАЗОМ!

Про це йшла мова на прес-конференції, яка відбулася в Івано-Франківському краєзнавчому музеї (ІФКМ). Йшлося про збереження та популяризацію творів національної спадщини через реставрацію, опрацювання методики дослідження і консервацію творів мистецтва, пошук нових людей, яких турбує доля національної культури і які зможуть надати благодійну допомогу в реалізації програми.

Одними з перших на заклик проекту «Врятуймо скарби разом!» відгукнулися ієрархи українських Церков – правлячий архієрей Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ Микола Сімкайло, правлячий архієрей Івано-Франківської єпархії УГКЦ Володимир Війтишин, архієпископ Івано-Франківської та Галицької дієцезії УПЦ КП Іоасаф, отець-мітрат, настоятель катедрального собору Святого Воскресіння Юрій Новицький. За сприяння цих небайдужих людей, а також владних чиновників було відреставровано дванадцять ікон XVIII–XIX ст., які стали окрасою збірки і тепер експонуються в залах музею.

Проект триває і отримує нову якість, до нього долучаються як нові небайдужі люди, так і громадські організації. Зараз це співпраця Івано-Франківського краєзнавчого музею та міських неурядових громадських організацій: ГО «Молодіжна мистецька формація "Форумс"» (голова – Микола Джичка), ГО «Рамена» (голова – Юрій Бакай), Міжнародний благодійний фонд «Християнська родина 3000» (голова – Микола Кравців), обласна дирекція «Райффайзенбанк Аваль» (директор – Галина Старчевська).

Н. К.

НЕЗАБУТНІ

У час, коли матеріал про духовний подвиг о. Дмитра Блажейовського готувався до друку, зі Львова надійшла сумна звістка – розмінявши другу сотню літ, він відійшов у засвіти.

Вознесімо молитву за душу щирого і відданого патріота України раба Божого отця Дмитра. Хай Господь прийме її у царство небесне.

Вічна йому пам'ять. Нехай пухом буде українська земля.

ВІДДАНО ЛЮБИЛА УКРАЇНУ

Відійшла у вічність просвітянка, віддана патріотка України, педагог, відмінник народної освіти Ольга Миколаївна МАКСИМОНЬКО

Народилася вона 1933 року в с. Цінева Рожнятівського району. Після закінчення відділу української мови й літератури Станіславського педагогічного інституту (1956) викладала в Галицькій середній школі робітничої молоді, Івано-Франківській середній школі № 14, працювала методистом, а згодом – завідувачем кабінету української мови і літератури Івано-Франківського обласного інституту вдосконалення вчителів, у науково-редакційному відділі при управлінні культури облдержадміністрації. З часу заснування Товариства української мови ім. Т. Шевченка брала активну участь у його діяльності, організації та проведенні курсів української мови для офіцерів у військових частинах. Член Правління Івано-Франківського обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, делеґат з'їздів Всеукраїнської «Просвіти».

Співавтор посібника «Розвиток творчого мислення і мовлення учнів у процесі викладання української мови», де використаний краєзнавчий матеріал про життя і творчість Дениса Січинського, Костянтини Малицької. Автор статей і публікацій у методичних збірниках, обласній пресі, зокрема, про відомих жінок нашого краю – Наталію Шухевич, дружину генерала Тараса Чупринки, членів ОУН Надію Білобрам, Зеновію Гоянюк, в'язня фашистської тюрми і сталінських концтаборів, Олександру Томич та ін. Вона – редактор ряду книг, одна з авторів книжки «Міста і села Галицького району: історія, пам'ятки, особистості». Нагороджена грамотами Міністерства освіти України, грамотою ВУТ «Просвіта» імені Т. Шевченка з нагоди ювілею Матері-«Просвіти».

Хай українська земля стане їй пухом.

С. ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, П. АРСЕНИЧ, В. БОЙКО, З. ФЕДУНКІВ, Д. КРИЖАНІВСЬКА, М. ЛИЧУК, І. ВУЛЬЧИН...

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

травень

Як травень дощі сіє – жито половіє.
Травень ліси одягає – літа в гості чекає.
Як у травні дощ не паде,
то і золотий плуг не виоре.

1 ТРАВНЯ

День міжнародної солідарності трудящих.

185 років від дня народження **Юліана Саса-Куїловського** (1826–1900), церковного діяча, греко-католицького єпископа Станиславівського (1891–1898)

120 років від дня народження **Костянтина Воєвідки** (1891–1944), лікаря, громадсько-політичного діяча, члена Українського лікарського товариства, засновника й голови його філії у Станіславі. 1925 року відкрив приватну практику у Станіславі (тепер – Івано-Франківськ).

60 років від дня народження **Івана Миронюка,** проректора з наукової роботи Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, доктора хімічних наук, професора, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, члена НТШ, автора ряду книг з історії та культури краю.

3 ТРАВНЯ

Радониця. Поминання померлих.

120 років від дня народження **Софії Галечко** (1891–1918), громадсько-політичної діячки, хорунжої УСС, учасниці боїв у Карпатах, яка загинула у с. Пасічна Надвірнянського району під час купання в річці.

4 ТРАВНЯ

130 років від дня народження **Івана Фіґоля** (1881–1933), українсько-католицького священика, педагога і церковно-громадського діяча, уродженця Станіславщини (тепер – Івано-Франківщини).

5 ТРАВНЯ

70 років від дня народження **Марії Ігнатюк,** доцента Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, активістки «Просвіти».

175 років від дня народження **Сидора Воробкевича** (1836–1903), письменника, композитора, педагога, громадського і церковного діяча, почесного члена «Просвіти», який побував на руїнах Манявського Скиту і присвятив цій події вірш.

6 ТРАВНЯ

Великомученика Юрія (Георгія) Переможця.

7 ТРАВНЯ

День міста Івано-Франківська.

90 років від дня народження **Юрія Мельничука,** письменника, громадського діяча, автора літературно-критичних праць про М. Яцківа, А. Чайківського, Леся Мартовича, уродженця с. Мала Кам'янка Коломийського району.

8 ТРАВНЯ

День Матері.

9 ТРАВНЯ

День Перемоги. Поминання спочилих воїнів.

140 років від дня народження **Володимира Гнатюка** (1871–1926), українського фольклориста й етнографа, почесного члена «Просвіти», автора майже 30 томів фольклорно-етнографічного матеріалу, зібраного, зокрема, на Прикарпатті.

10 ТРАВНЯ

Народився Симон Петлюра (1879–1926), головний отаман і голова Директорії УНР.

50 років від дня народження **Івана Малковича,** поета, редактора й директора київського дитячого видавництва «Абабагаламага», уродженця с. Нижній Березів Косівського району.

14 ТРАВНЯ

140 років від дня народження **Василя Стефаника** (1871–1936), видатного українського письменника-новеліста, громадсько-політичного діяча, почесного члена «Просвіти», уродженця с. Русів Снятинського району.

70 років з часу відкриття літературно-меморіального музею В. Стефаника в с. Русів Снятинського району.

40 років створення Івано-Франківської обласної організації Національної спілки письменників України.

15 ТРАВНЯ

45 років з часу відкриття меморіального музею скульптора М. Бринського у с. Долина Тлумацького району.

16 ТРАВНЯ

200 років від дня народження Івана Білинського (1811–1882), фольклориста, члена гуртка «Руська трійця», уродженця с. Дегова Рогатинського району.

155 років від дня народження **Миколи Колцуняка** (1856–1891), українського етнографа і фольклориста, уродженця с. Ковалівка Коломийського району.

Підготував Петро АРСЕНИЧ

(Закінчення буде)